

heiskaset

Heiskasten sukulehti nro 2/2020

Sisältö

Puheenjohtajan tervehdys 3
Toimituksen palsta 4
Joulusaarna 6
Kaija Heiskanen 80 vuotta 8
Saskatchewanista Australiaan 10
Korona-projekti 12
Netin uusista sukupuupalveluista 18
Tuusniemen Heiskaset vuosisatojen saatossa 20
Syvyydet - menneisyyden kohinaa minussa 24
Heiskasten sukuseuran 60-vuotisjuhlat ensi kesänä 26
Mikko Heiskanen ylennetty kenraalimajuriksi itsenäisyyspäivänä 27
Kasvun ihme -sarjakuva 28
Heiskasten sukuseura ja hallitus 29
Heiskas-tuotteet 30

Julkaisija: Heiskasten Sukuseura ry

Y-tunnus: 204431-3

Heiskaset-lehden toimitusneuvosto:

Hannu Heiskanen ja Perttu Kähäri

Vastaava päätoimittaja: Perttu Kähäri

Taitto: Susan Wilander

Heiskaset-lehden tunnus: Toivo Heiskanen

Kannen kuva: Talvinen maisema Suomesta

Kuva: Kuvia Suomesta / markkinointitoimisto Tovari

Paino: Trinket, Helsinki

Puheenjohtajan tervehdys

Kuva keväältä 2020: ”Viimeisellä rannalla”, Kymijoen takana muusta Suomesta eristetty Uusimaa.

Syksy saa ja joulukuulu jollottaa, kuten sanotaan. Lähes koko vuosi on ollut ainakin meidän sotien jälkeen syntyneille ehkäpä kaikkein merkillisin elinaikanamme.

Alkuvuodesta alkoi kuulua mediassa kuiskeita jostain oudosta taudista, joka levisi kaukana Kiinassa. Se ei vielä silloin täällä kotosuomessa ketään huolettanut. Tilanne kuitenkin paheni nopeasti ja outo tauti Korona rantautui ensin Etelä-Eurooppaan ja levisi sieltä pikkuhiljaa aina Suomeenkin saakka. Julistettiin maahan poikkeustila, rajat lyötiin kiinni ja asetettiin runsaasti erilaisia rajoituksia ja suosituksia meille kansalaisille.

Kovimpana niistä oli ehkäpä pahimman tautipesäkkeen, Uudenmaan, eristäminen muusta Suomesta. Kuuliaisina alamaissina me suomalaiset otimme asian vakavasti ja tilanne ei päässyt läheskään niin pahaksi kuin useissa muissa maissa.

Kesän tullen tilanne helpottui, mutta seuramme hallitus oli tehnyt hyvissä ajoin vii-

saan päätöksen siirtää suosiolla 60-vuotisjuhlamme pidettäväksi seuraavana kesänä. Nyt syksyn tullen vaikuttaa, että taudin toinen aalto vyöryy maailmalla ja useissa maissa tartuntatilanne on pahempi kuin keväällä. Tätä kirjoitettaessa kasvomaskien käytöstä julkisilla paikoilla käydään kuumaa keskustelua.

Saapa nähdä kuinka tilanne kehittyy ensi kesään mennessä ja onko meillä vielä silloinkaan mahdollisuutta kokoontua yhdessä juhlistamaan seuramme silloin jo 61-vuotista taivalta.

Kaikesta huolimatta mukavaa alkutalvea kaikille lukijoille ja pitäkää itsenne terveisinä ja virkeinä!

Kotkassa lokakuussa 2020

Hannu Heiskanen
puheenjohtaja
Heiskasten sukuseura ry.

Toimituksen palsta

Tervetuloa lukemaan uutta Heiskaset-lehteä!

Käsissäsi on tuorein Heiskaset-lehti, vuoden toinen numero. Tämä on hiukan ohkaisempi kuin keväällä ilmestynyt Paksu-Heiskanen, mutta paljon mielenkiintoista luettavaa löytyy tästäkin.

Tällä kertaa onnittelemme sukuseuramme tukipilaria, sukututkija Kaija Heiskasta, joka täytti syksyllä 80 vuotta. Aiottu haastattelu muuttui Kaijan omaksi kirjoitukseksi – kannattaa lukea miten Kaijasta tuli Heiskanen! Onnitella voi myös Anne-Mari Heiskasta, jolla on parhaillaan käynnissä taidenäyttely Imatran Taidemuseossa. Näyttely jatkaa samaa teemaa, isoisän etsintää ja suvun löytymistä, josta Anne-Mari kirjoitti lehtemme kaksi juttua viime vuonna. Onnitelut myös Mikko Heiskaselle, jonka presidentti ylensi tänään kenraalimajuriksi! Ja täytyy onnitella myös Hannu Heiskasta, joka korona-aikana toteutti pitkäaikaisen haaveensa omasta traktorista. Hannumaiseen tapaan se tapahtui vaivoja säästämättä ja nostalgiaa kaihtamatta – tämäkin juttu kannattaa lukea!

Lehdestä voi lukea myös jatko-osan Anselmi Heiskasen perheen värikkäistä vaiheista Saskatchewanista Australiaan. Viime lehdessä uusimme jutun sukututkimuksen aloittamisesta ja tällä kertaa otamme digiloikan niin kuin korona-aikaan kuuluu: Kaija Heiskanen kirjoittaa meille digitaalisista tavoista tutkia sukua. Ehkäpä nyt on aika aloittaa harrastus, jota voi helposti tehdä myös etänä?

Jos mietit vielä joululahjoja, miten olisi sukuseuramme uudet kirjat *Sukuunsa suopetäjä, tekijäänsä tervaskanto* ja *Heiskasten sukuseuran 60 vuotta?* Kirjoista on mainio yhteistarjous – tilaa heti!

Tämä lehti syntyy vapaaehtoisvoimin. Isot kiitokset kaikille kirjoittajille ja lehtemme taittajalle! Toivotan kaikille kirjoittajille ja lukijoille rauhallista ja turvallista joulua sekä hyvää uutta vuotta 2021!

Helsingissä itsenäisyyspäivänä 2020,

Perttu Kähäri

Heiskaset-lehden päätoimittaja

Heiskaset-lehti

Seuraava lehti ilmestyy keväällä 2021. Aineistopäivä ilmoitetaan myöhemmin seuran kotisivuilla ja facebook-ryhmässä.

Aineistoa voi lähettää milloin tahansa päätoimittajalle: Perttu Kähäri, perttu.kahari@aalto.fi.

Kaikki sukuseuraan ja Heiskasiin liittyvä aineisto teksteineen ja kuvineen on tervetullutta. Varmistathan, että tekstien ja kuvien julkaisuun on lupa.

Joulusaarna: Älä pelkää!

Tähän mennessä tapahtunut, alkaa moni tv-sarjan jakso, ja palauttaa mieleen aiemmat juonenkäänteet. Pitkä matka Nasaretista Betlehemiin on alkanut, morsian on raskaana, mutta sulhanen ei ole lapsen isä. Palataan tarinassa muutama kuukausi taaksepäin.

”Joosef oli lakia kunnioittava mies”, evankelista Matteus kuvaa Jeesuksen äidin kihlatua. Lain mukaan oli täysi oikeus hylätä morsian, joka oli hankkiutunut raskaaksi jonkun toisen kanssa. ”Ei minun kattoni alle vierasta lasta”, Joosef ehkä mietti. ”Ei meidän su-

kuumme sellaista häpeää.”

Hän aikoi purkaa kihlauksen vähin äänin, ettei Marialle koituisi enempää vaikeuksia. Sekin oli jo myönnytys miehelle, jolla lain mukaan olisi ollut lupa järjestää kevytmielinen morsian julkisesti tuomiolle.

Joulun sanoma kertoo Jumalan muuttavasta voimasta. Suuri tulee pieneksi, Kaikkivaltias avuttomaksi vauvaksi. Lapsi, jonka syntyperä vaikuttaa epämääräiseltä, nousee maailman pelastajaksi. Mikään ei ole sitä, mitä näyttää. Joosef olisi ehkä halunnut ihan

tavallisen perheen. Mutta Jumalalla oli toinen suunnitelma. Niinpä Joosef alkoi odottaa vauvaa Marian kanssa valmistautuen isän rooliin. Hän otti vastuun, avasi sydämensä ja kotinsa tuntemattomalle tulevaisuudelle ja lähti matkalle Betlehemiin.

Jeesus oli muukalainen maailmassa, jo ennen syntymäänsä vieras omassa perheessään. Syntymän hetkellä hänelle ei löytynyt kunnollista paikkaa, vain tallin hämäryys ja seimi sängyksi. ”Ketuilla on luolansa ja linnuilla pesänsä, mutta ihmisen pojalla ei ole paikkaa, mihin päänsä kallistaisi”, hän kuvasi oloaan aikuisena. Muukalaisuuden teema soi hänen seuraajiensa vaiheissa, kristikunnan historiasa, virsissä ja rukouksissa. Syrjityt, halveksitut, ulkopuoliset ja vieraat ovat kautta aikojen löytäneet veljen ja ystävän Jeesuksesta. Syntymällä, elämällä, opetuksellaan, kuoleamallaan ja ylösnousemuksellaan Jeesus vetää yksinäistä yhteyteen, perheetöntä perheen jäseneksi, ulkopuolista sisälle lämpimään. Hän, jolle ei ole tilaa majapaikassa, laskeutuu elämän ruohonjuuritasolle ja löytää lämmön eläinten läheltä.

Ihmiset elävät monenlaisissa perheissä. Toisilla ei ole minkäänlaista perhettä. Onko perhe-elämä jotenkin erityisen kristillinen asia? Jeesus ei ollut mikään perinteisten perhearvojen puolustaja. Kerran hän kieltäytyi tapaamasta perhettään, kun nämä olivat tulleet häntä katsomaan. ”Kuka on minun äitini? Ketkä ovat sisariani?” Melko tylyä. Jeesus ei tiettävästi mennyt koskaan naimisiin ja suhtautui vähän nihkeästi koko asiaan. ”Jos te rakastatte vain niitä, jotka rakastavat teitä, mitä erinomaista siinä on? Niinhän pakanatkin tekevät”, hän saarnasi. Jeesus kyseenalaisi totunnaisten käsityksen siitä, kuka on omaa väkeä ja kuka ei. Jumalan rakkaus ylittää totunnaiset rajat.

Älkää pelätkö! Enkelin tervehdys toistuu Raamatussa monta kertaa. Jouluyönä paimenille, laumaansa vartioiville yötyöläisille. Ja

kuukausia aiemmin Joosefille, jonka perheeseen tuo merkillinen lapsi syntyy.

”Kun Joosef ajatteli tätä, hänelle ilmestyi yöllä unessa Herran enkeli, joka sanoi: ’Joosef, Daavidin poika, älä pelkää ottaa Mariaa vaimoksesi. Se, mikä hänessä on sinnyt, on lähtöisin Pyhästä Hengestä. Hän synnyttää pojan, ja sinun tulee antaa pojalle nimeksi Jeesus, sillä hän pelastaa kansansa sen synneistä.’ Älä pelkää, vaikka on pimeää ja kylmää. Älä pelkää, vaikka tilanne näyttää huonolta. Älä pelkää, vaikka muut sanoisivat mitä. Älä pelkää rakastaa sitä, jolla on huono maine. Älä pelkää avata oveasi, ottaa luoksesi vierasta ja muukalaista. ’Jumala on meidän kanssamme’, enkeli lupaa Joosefin poikapuolen myötä.”

Hän kääntää pimeän valoksi, hän pelastaa meidät synneistämme ja niiden seurauksista: tuhosta ja kuolemasta. Jumala toimii, hän ylittää. Enkeli tuo viestin, vaikket olisi valmis – vaikket edes ymmärtäisi odottaa ilosano-maa.

Jumala rakastaa luomakuntaansa, kasveja, eläimiä ja ihmisiä, myös sinua. Ja sinun lähimmäistäsi. Älä pelkää avata sydäntäsi, sillä vain avoimin sydämin voi saavuttaa yhteyden. Ota toinen ihminen rohkeasti luoksesi, avaa kätesi muille, älä linnoittaudu kunnollisuuden muurin taakse. Älä anna periksi. Rukoile. Usko muutokseen. Ja iloitse: Koska tahansa voi tapahtua mitä tahansa, myös hyvää. Pimeyteen syttyy valo, myrsky tyntyy, kaikki järjestyy. Jumala on meidän kanssamme. Joulua tulee, maailman Vapahtaja syntyy.

Eeva Rossin kirjoituksesta muokannut Tiina Reijonen

Kirjoitus on ilmestynyt alun perin Henki ja Elämä -lehdessä 20/2019

Kaija Heiskanen 80 vuotta

Kaija Heiskanen (o.s. Kemppainen) täytti 80 vuotta 10.9.2020. Kaija on yksi sukuseuramme tukipilareista – onhan hän toimittanut mm. Heiskaset-sukukirjan – joten päätin pyytää häneltä syntymäpäivähaastattelun lehtemme. Kaija tätä vähän empi, koska hänen mukaansa ”sukututkimusharrastuksestani on jo aikojen saatossa kerrottu niin usein, että tuskin se kiinnostaa”. Tuosta kiinnostuksesta olen kyllä eri mieltä, mutta Kaijalla oli tyypilliseen tapaan myös parempi ehdotus: ”Mitä jos keskityttäisiin vaikka siihen ’miten minusta tuli Heiskanen?’ Meillä on ensi vuonna 60-vuotishääpäivä, joten voisi olla kiva muistella, miten kaikki alkoi.”

Haastattelun sijaan tässä on nyt siis Kaijan oma juttu – muistelmia nuoruudesta kummankin merkkipäivän kunniaksi. Kaija myös toivoi, että kirjoitus voisi innostaa muitakin hänen ikäisiään ”kertomaan omista nuoruuden ajan tapahtumistaan eli kirjoittamaan niitä tarinoita, joita aina lehteenkin tarvitaan!” Lukuiloa siis kaikille ja toivottavasti Kaijan tarina inspiroi myös muita kirjoittajia!

Onneksi olkoon, Kaija, ja ennakko-onnittelut myös 60-vuotishääpäivästä Kaijalle ja Timolle!

Perttu Kähäri

Miten minusta tuli Heiskanen!

*”Kun nuoren miehen ujoimman
Näin pöydässä pienen kahvilan
Niin syystä jota tiedä en
Sain hältä suklaasydämen”*

Brita Koivunen ja Olli Hämeen yhtye levyttivät vuonna 1956 jazziskelmän Suklaasydän – Mama’s Pearls. Oi miten ihanaa oli tanssia keikutella sen tahdissa kesäisillä tanssilavoilla.

Olin 15-vuotias, juuri rippikoulun käynyt ja saanut luvan käydä tanssimassa. Suomi-filmielokuvissa on tuon ajan lavatanssit kuvattu juuri niin kuin ne tapahtuivat – tytöt ryhmittäytyivät lavan toiseen reunaan monikerroksiseksi muuriksi, josta pojat valitsivat tanssittettaviaan. En ollut mikään ”eturivin eeva”, joten aika usein jäin taaemmas odottelemaan hakijaa. Olihan heitä - koulukavereita,

naapurin poikia ja jokunen ehkä kauempakin tullut. Lavoille kuljettiin polkupyörillä ja joskus joku tuttu lähti kotiinpäin samaa matkaa. Lauantai 18.8. osoittautui kohtalokkaaksi. Pojalla oli tumma kiharainen tukka, ruskea puku ja viimeistä valssia tanssiessamme hän kysyi, että ”Piäsiskös saatille”! Kotiini oli matkaa noin kilometrin verran, se taittui aivan liian nopeasti, joten jonkin aikaa seisokeltiin polkupyöriin nojaillen tienhaarassa ja sovittiin, että seuraavalla viikolla tavataan.

Siitä se alkoi – yhteinen matka Timon kanssa. Käytiin tanssimassa, tehtiin pyöräretkiä ja kun talvi tuli, jatkuivat tapaamiset luisturadioilla. Sielläkin soivat aikakauden suosituimmat iskelmät. Käsi kädessä kierrettiin kenttää, joskus poika luisteli edessä takaperin ja joskus tupsahdettiin radan vierelle kerty-

neeseen lumikinokseen – melkein niin kuin vahingossa.

Timon perhe otti minut todella lämpimästi huomaansa. Veljet olivat jo lähteneet maailmalle, mutta hyvin usein varsinkin keissäin he perheineen viettivät päiviä maalla kotipaikalla. Porukkaa olikin todella paljon – suku oli suuri. Menin aivan sekaisin yrittäessäni selvittää kuka on kenenkin serkku tai tati tai kummin kaima. Timon Hilma-mummo oli 80-vuotias ja varsin hyvämuistinen. Hän muisti isänsä ja äitinsä perheet, tädit, sedät, enot ja serkut. Oman perheen kymmenen sisarusta puolisoineen ja lapsineen hän lueteli ulkomuistista, jopa lastenlapsienkin nimiä löytyi. Eikä vain nimiä, vaan myös syntymä- ja kuolinvuosia sekä tarinoita menneiltä ajoilta. Hänen avulla sain piirrettyä ensimmäisen Heiskas-sukupuu ja sen avulla suku alkoi hahmottua.

Timo oli armeijassa talven 1958-59 ja minä sain ylioppilaslakini päähäni keväällä 1959. Tuohon kesään liittyy hauska veneilymuisto. Timo oli rakentanut vanerista kanootin ja ylpeänä esitteli sitä minulle. Pitihän sitä lähteä kokeilemaan. Soutelimme pitkin Mula-järven rantoja, kun yht’äkkiä kanoottiin alkoi tulla vettä. Olin aika arka vesilläliikkuja, joten säikähdin kamalasti. Katsoin, että ranta ei ole kovin kaukana, jaksan kyllä uida sinne ja niinpä polskahdin mahalleni veteen kanootin viereen. Ylläni oli ylioppilasjuhlaan tehty punainen jakkupuku (katso kuva). Siinä sitten räpiköidessäni näin kuinka Timo rauhallisesti astui kanootista rantaveteen, joka taisi siinä kohtaa yltää vain polveen saakka. Läpimärkinä – ja puhumattomana - kahlasin rantaan ja tulevan anopin hoiviin.

*”Kun aikamme näin kuljettiin
Jo vihdoinkin viimein kävi niin
Hän että antoi rakkauden
Ja sormuksen ja sydämen”*

Olimme kulkeneet yhdessä enemmän tai vähemmän kiinteästi yli kolme vuotta, kun joulukuussa 1959 päätimme mennä kihloihin. Kuopion torin varrella oli iso kultasepän liike. Sinne siis! Meidät ohjattiin liikkeen toiseen kerrokseen ja jätettiin sinne katselemaan vitriineissä olevia sormuksia. Alakerrassa taisi olla joulukiireet meneillään, koska ”Oi kuinka hassusti se sattuikaan – joulupukin partaan valkeaan” ennätti soida ainakin kymmenen kertaa ennen kuin saimme tarpeeksemme joulupukin suukoista ja päätimme vaihtaa kauppaa. Ostokset saatiin tehtyä ja vahvistimme kihlauksen vaihtamalla sormuksia matkalla Joroisiin jouluaamun kirkkoon.

Tuohon aikaan tultiin täysi-ikäisiksi 21-vuotiaina, joten naimisiin menoon tarvittiin vanhempien suostumus. Isäni oli kuollut, asuin kaksin äitini kanssa ja hän otti avosylin Timon vävykseen. Meidät vihittiin Varkauden kirkossa pääsiäissunnuntaina 2.4.1961 –

ja niin minusta tuli Heiskanen!

Kaija ja Timo vuonna 1959.

Saskatchewanista Australiaan – Anselmi Heiskasen jälkeläisten matkassa

Heiskaset-lehdessä 1/2020 Liisa Heiskanen kirjoitti isoisänsä isoisän, Anselmi Antinpoika Heiskasen tarinan savolaisesta savupirtistä Kanadan Saskatchewaniin. Suvun tarina jatkuu nyt tässä kirjoituksessa, jossa puolestaan jatketaan Saskatchewanista Australiaan.

Anselmin vanhin poika Antti (s.1883) oli muuttanut Helsinkiin vuonna 1903 ja kirkonkirjojen mukaan sieltä edelleen Ouluun. Kuitenkaan Oulun kirkonkirjoista ei löydy miehestä mitään mainintaa ja Antti julistettiin kuolleeksi vuonna 1970.

Asioiden oikea laita oli kuitenkin aivan toinen. Antti oli vuonna 1904 hänkin lähtenyt Kanadaan isänsä perään. Anttia en ole minkään laivan matkustusluettelosta löytänyt, sillä urakka olisi valtava laivojen ja ihmisten lukumäärän ollessa erittäin suuri. Laivojen matkustusluettelot ovat käsinkirjoitettuja ja usein vieläpä hyvin koukeroisella käsialalla, joten tulkinnanvaraa on runsaasti ja virheiden mahdollisuus suuri, tästä hyvä esimerkki tuonnempana.

Antin kohtalo selvisi uskomattoman löydön ansioista. Anselmin muistokirjoitus (kuva ohessa) löytyi Saskatoon Star Phoenixin skannatuilta sivuilta, jossa mainitaan Australiassa oleva Andrew-poika.

Antti Heiskanen - siis Andrew Hill - oli päätenyt Kanadaan ja isänsä esimerkkiä noudattaen vaihtanut savolaisen sukunimensä lyhyeksi ja ytimekkääksi Hilliksi. Kanadan suuresta väestönlaskennasta vuodelta 1911 selviää, että Andrew asui veljenä Albin Hillin (Alpo Heiskanen) kanssa Mackenzien piirissä Saskatchewanissa, liki Invermayn ja Margon kylää.

Albin oli tullut viimeisenä Kanadaan vuonna 1906 ja yhyttänyt siellä veljensä, jonka

Alpo Heiskanen eli Albert Hill.

kanssa ryhtyi asumaan. Matkustusluettelossa nuoren pojan nimi on kirjoitettu muotoon ”Alfen Haskanen” tai näin sen ainakin oli tullut joku, joka oli nimiä myöhemmin nettiin listannut. Alpo oli isoveljeään 10 vuotta nuorempi, ja yhdessä he pitivät maatilkkuaan, kunnes lähtivät rakentamaan rautatietä.

CPR eli Canadian Pacific Railway houkutteli siirtolaisia töihin niin, että Suomeenkin asti oli kiirinyt tieto. Kun laivat saapuivat satamiin, oli vastassa yhdyshenkilöitä värväämässä tulijoita radan rakentamisen ohella myös metsiin, sahoille ja kaivoksiin. CPR houkutteli siirtolaisia asumaan ja työskentelemään radan läheisyyteen, jonne syntyi useita ”settlementtejä” eli asutuksia noin 30 kilometrin

päässä radasta molemmin puolin. Niinpä Antti ja Alpo - siis Andrew ja Albin rakensivat muitten miesten lailla rataa. Työmaalla saattoi olla 200 miestä ja rata eteni parhaina päivinä viisi mailia päivässä (noin kahdeksan kilometriä).

Ratatyö oli jossain vaiheessa vienyt Andrew'n Albertan provinssin puolelle. Samaiseen provinssiin, Red Deerin pikkukaupunkiin, oli matkustanut Suomesta siirtolaisina Otto ja Mai Reinglasin perhe. Heidän tyttärensä Mary Reinglas ja Andrew Hill vihittiin Stettlerissä, Albertassa joulukuussa 1912.

Andrew ja Mary päättivät pian häitensä jälkeen muuttaa Australiaan ja niinpä he matkasivat pitkän matkan aina länsirannikon Vancouveriin saakka, jossa he astuivat Zealandia-nimiseen laivaan. Havaijin ja Fidzin kautta laiva saapui Sydneyn satamakaupunkiin 23.1. 1913. Nuoripari asettui asumaan Queenslandiin, lähelle Gympie-nimistä kaupunkia.

Andrew haki ja sai Australian kansalaisuuden vuonna 1917; ohessa kuva hänen saamastaan todistuksesta. Albin-veli oli vaihtanut nimensä vielä kerran Albertiksi ja liittynyt armeijaan taistellakseen ensimmäisessä maailmansodassa. Tällä hetkellä Albertista ei ole paljon tietoa, olen yrittänyt löytää hänet Australian tiedostoista. Kuva Albertista löytyy kyllä, univormu päällä.

Andrew ja Mary saivat yhteensä kuusi lasta, neljä poikaa ja kaksi tyttärtä. Heidän vanhin tyttärensä Bertha (s.1919) meni naimisiin Edward Ryanin kanssa vuonna 1942, ja heille syntyi vuonna 1945 tytär Bearnice, jonka kanssa olen nyt kirjoitellut muutaman kuukauden.

Löytö on ollut suorastaan elämää mullistava, liikuttavakin, sillä Bearnice ja hänen sisarensa olivat vuosikymmenet kaivanneet joutilankaa suomalaisiin sukujuuriin. Bearnice ja hänen sisarensa Donna ovat lähettäneet lukuisia kuvia ja dokumentteja, ja olemme

yhdessä iloinneet asiasta. Haaveenani onkin vielä päästä lähivuosina käymään Australiassa heitä tapaamassa.

Liisa Heiskanen

COMMONWEALTH OF AUSTRALIA.

NATURALIZATION ACT 1903.

OATH OF ALLEGIANCE.

I, Andrew Hill do swear

that I will be faithful and bear true allegiance to His Majesty King George V.

His heirs and successors according to law. So HELP ME GOD!

Signature Andrew Hill

CERTIFICATE.

I, James Macmillan

Police Magistrate of Gympie

do hereby certify that on the 29th day of March 1917

by Andrew Hill

Sandy Creek in Queensland the State of Queensland

James Macmillan an applicant for a

Certificate of Naturalization appeared before me and took the Oath of Allegiance

in the above form.

Signature James Macmillan

Andrew Hillin eli Antti Heiskasen todistus Australian kansalaisuudesta

Korona-projekti 2020

Päättäni on vannehtinut jo vuosikymmeniä ajatus tulla traktorimieheksi. Muistan kun jo nuorena kloppina 1980-luvun alussa metsäkoulua käydessäni kuolasin opettajani koulun konehallissa entisöimään vanhaa traktoria. Sittemmin olen kierrellyt ihailemassa kunnostettuja traktoreita erilaisissa konemuseoissa ja -tapahtumissa. Viime vuosina etenkin Ruotsinpyhtäällä Jokelan Maatalous- ja traktori-museolla syksyisin pidettävät Vanhan ajan päivät ovat olleet innokkeenani.

Aiempaa kokemusta minulla ei traktoreiden laittamisesta juurikaan ole ollut, vaikka maaseudulla olenkin suuren osan elämästäni asustellut. Viime vuosina aikani onkin kulu- nut vanhojen Kuplavalokkareiden ja kunnan työskentely- ja varastointitilojen rakentami- sen parissa. Kun sain lopultakin tilat sellaiseen kuntoon kun halusin, olin valmis ottamaan seuraavan askeleen nostalgisten kulkuneuvo- jen harrastuksen parissa.

Alkuvuoden 2020 aikana tein päätöksen,

että nyt olisi sopiva aika hankkia taloon trak- tori. Olin jo hankkinut käyttööni ja lukenut runsaasti alan kirjallisuutta vanhoista trak- toreista ja valintani päättyi lopulta legendaariseen kotimaiseen Valmet 20:een. Siitä olin jo muutamaa vuotta aiemmin hankkinut pie- noismallin (1:43), joka on muistuttanut mi- nua olemassaolostaan työpöydälläni.

Traktoripörssiä ja netin myyntipalstoja selatessani silmiini osui Tori.fi:ssä mielestä- ni kohtalaisen hintainen ja myös suhteelli- sen lähellä asuinpaikkaani Kotkaa sijaitseva myyntikohde. Käyntikuntoinen vuoden 1957 Valmetti olisi myynnissä Ruokolahdella ja so- vinkin myyjän kanssa tapaamisen jo samalle viikolle. Traktori oli sellainen, kuin ilmoituk- sessa oli kerrottu ja koeajokin sujui hyvin. Niinpä teimmekin maaliskuun alussa kahden tonnin arvoiset kaupat ja kaupan päälliseksi tuli vielä itse tehty tukeva peräkärry ja pari ylimääräistä takarengasta. Sovimme myös, että myyjä tuo traktorin kaverinsa trailerilla

pihaani saakka.

Alkoi jännittävä odotus, sillä vasta parin viikon päästä myyjällä oli mahdollista roudata himoitsemi ajopeli tallini suojiin. Odotusaikana selvitin traktorini historian. Selvisi, että Hankkija on tehnyt kyseisestä koneesta 16.5.1957 puhelintilauksen Valmetilta. Vastaanottaja oli Ruokolahden Osuuskauppa ja tilaus oli laskutettu numerolla 3402 merkillä Sikiö. Toimituspaikkakunta on ollut Vuoksenniska Rautatieasema. Traktoriin on toimitettu samassa tilauksessa uutena kyntöaura, äes sekä niittokone ja alun perin moottori on ollut petrolikäyttöinen. Valtsu on ollut hyötykäytössä aina 1970-luvulle saakka ja se on kunnostettu mökkitraktoriksi 1980-luvun alussa, josta lähtien se oli ollut myyjän suvun hallussa.

Kotona Valtsua odotti siis valmis tallipaikka ja alkaneesta koronavirusepidemiasta huolimatta löimme luovutushetkellä vielä myyjän kanssa varovasti kättä päälle. Mainittakoon, että kyseinen kättely oli ainakin omalta osaltani viimeinen moneen kuukauteen. Näin ollen tämän kunnostussession voikin hyvin nimetä jutun otsikon mukaisesti Korona-projektiksi!

Parin viikon ajan käytin konetta, tutustuin tekniikkaan ja ajelin pikku lenkkejä pihateillä. Totesin, että viimeksi vuonna 1982 entisöity ajopeli tarvitsee täydellisen kunnostuksen ja maaliskuun lopussa käärinkin hihat ja aloitin traktorin purkutyöt. Lopulta päätin irrottaa ja kunnostaa kaikki meikäläisen tietotaidolla irtoavat osat ja luonnollisesti

vaihtaa nesteet ja puhdistaa niin jäähdytyskuin polttoainejärjestelmänkin perusteellisesti. Moottoria en kuitenkaan aikonut avata, koska kone kuitenkin toimi ja sen kasaan saaminen olisi voinut tulla ylivoimaiseksi meikäläiselle. Tulpat vaihdoin uusiin ja akku olikin vasta hankittu, joten sen puolesta ei tarvinnut hankintoja tehdä.

Homma meni niin, että irrottelin osakokonaisuuden kerrallaan, puhdistin ja poistin vanhan maalin ja maalasin osat uudelleen Miranolin (sävy: 0274) Signaalinpunaisella, jonka totesin olevan lähimpänä alkuperäistä värisävyä. Osien maalaukset tein erilaisilla siveltimillä ja isommat tasopinnat hienolla vaahtokumitelalla. Maaliruiskun käyttäminen talviaikaan tiloissani ei olisi onnistunutkaan. Huolellisen vesihionnan jälkeen laajatin pinnat (konepelti, tankki, istuin ja lokarit) tulivat sileiksi ja Nanofoam-nanovaahtokäsittelyn jälkeen myös kiiltäviksi. Valurautaiset runko-osat maalailin pensselillä ja jälki oli mielestäni hyvää. Onneksi jo tässä vaiheessa

Ajelua ennen kunnostuksen aloitusta.

äkkäsin, että koska kokonaisuus tulisi jossain vaiheessa myös kasata oikein, kaikki kunnostetut osat tuli hyvin dokumentoida ja nime-
tä. Otinkin runsaasti valokuvia ja tallensin irto-osat pieniin muovipurkkeihin ja kirjoitin niihin selkeät nimilaput.

Isompi kokonaisuus olivatkin sitten renkaat. Etuset olivat ihan sekalaista seurakuntaa ja ne täytyi tietysti vaihtaa oikeisiin traktorin renkaisiin. Samalla päätin uusia myös takarenkaat, vaikka alla olevat olivatkin vielä ajokelpoiset. Olisi ollut hieman outoa, jos muuten täysin kunnostetussa ja maalatussa pelissä olisi ollut kuluneet renkaat alla. Muutaman tarjouksen rengasliikkeistä otettuani päädyin hankkimaan ne paikallisesta Vianorin raskas-konerengas-liikkeestä. Alle laitettuna satsin hinnaksi tuli mielestäni kohtuulliset 560 €.

Meikäläisen tunkkikalustolla takarenkaat piti irrottaa, kunnostaa ja vaihdattaa yksi kerrallaan. Etuset menivät toki yhden noston

periaatteella. Näin ollen renkaiden kuskauksessa (à 35 km) kertyi useita. Mainittakoon, että takarengas mahtui kuin mahtuikin farmaripassatin tavaratilaan! Vianorilla kaverit tekivät ammattimaista työtä ja ottivat näinkin pienen projektin vastaan mielellään ihan harrastusmielessä. Hienon maalipinnan hellävarainen varjelu oli puristinkonetta käyttävälle kaverille kunnia-asia ja hän selvisikin työstä loistavasti.

Kunnostustyö on aikaa viepää, mutta mielenkiintoista ja palkitsevaa. Se on myös likaista, raskasta ja jopa vaarallista. Onneksi tuli kuitenkin selvittyä revenneellä paidalla ja käsien pintanaarmuilla porakoneen teräsharjalaikan tarttuessa kiinni hihaan ja rinnuksiin. Kipein muisto projektista oli vasemman ukovarpaan päälle kaatunut takarenga-
an valssi. Siitäkin selvisi lopulta irronneella kynnellä ja hetken ajan tähtien näkemisellä. Tarkkoja työtunteja en laskenut, mutta usein kevät-

Renkaan vaihto.

Mekaanikko työssään.

talvisista viikonlopuista kului n. 20 tuntia ja
iltais in 3-4 tuntia. Kaikkiaan arvioisin hom-
maan menneen reilut kolmisensataa tuntia!

Suurena apunani ovat olleet alkuperäiset Valmet 20 ohjekirjat: Käyttö- ja huoltokirja sekä Varaosaluettelo, jotka sain onnistuneesti hankituksi Tori.fi:stä. Netistä löysin myös kyseisen traktorin Koetuselostuksen, josta sai myös lisävalaistusta tiettyihin asioihin jotka eivät muualta selvinneet.

Puhdistustyössä kului arviolta kolmisenkymmentä purkkia bräkliniä ja pari litraa maalinpesuainetta. Pyrin entisöinnissä mahdollisimman alkuperäiseen toteutukseen, enkä vaihtanut edes pultteja ym. uusiin vaikka olisivat olleet nujautuneita, vaan pyrin hiomaan nekin oikeaan asuunsa. En toki ollut aivan tiukkapipo, sillä joiltain osin tein muutamia kosmeettisia parannuksia. Mm. istuimen ja takalokasuojien terävään peltireunaan laitoin siistin muovisen listan. Myös kammelle tein oman telineensä, koska mistään en löy-

tänyt tietoa kuinka kammen mukanaolo olisi muuten varmistettu.

Mustat osat maalasin osin mustalla Hammerilla ja osin mustalla Miranolilla (sävy: 0202) ja pakosarjan sekä pakoputken Termal-silikonialumiinimaalilla.

Messinkiset bensatankin ja jäähdyttäjän korkit hioin huolellisesti, puhdistin messinginpuhdistusaineella ja lopuksi lakkasin autolakalla. Toinen takalokasuoja oli pahasti vääntynyt ja jonkin verran rutussa. Sen sain kohtalaisen hyvin oiottua kotikonstein ja huolellisen paklauksen ja maalauksen jälkeen vikaa ei enää juurikaan huomaa.

Ratista oli katkennut yksi puola ja se oli muutoinkin jonkin verran halkeillut ja karsinyt. Puolan sain korjattua kätevästi juuri sopivan kokoisella kuparisella LVI-holkilla, halkeamat paklasin lasikuitupakkelilla, hioin huolellisesti ja maalasin mustalla Miranolilla. Kuluneen keskiökupin kunnostuksen jälkeen ratista tulikin kuin uutta vastaava!

Kunnostettuja osia.

Ilmanputsari

Ilmanputsarin suojus

Projektin yhteydessä tuli tutustuttua myös moniin itselleni ennen tuntemattomiin kemiallisiin aineisiin. Yllättäen huomasin, että lähes jokaiseen erilaiseen puhdistus- ym. vaiheeseen on olemassa kaupallisesti laaja tuotetarjonta. Keskustelupalstoja selailemalla, kokeneemmilta kyselemällä ja itse kokeilemalla sai aikaan halutun lopputuloksen. Esimerkiksi polttoainejärjestelmän (bensatankin ja -putket) puhdistin sitruunahapolla ja ravis-telin tankkia sinne laittamallani kourallisella muttereita. Sen jälkeen huolellinen vesipesu ja lopuksi sisään Masinolia, ettei tankki ota ruostetta.

Jäähdytysjärjestelmän puhdistuksessa on olemassa useitakin tapoja. Itse valitsin kidesoodakäsittelyn. Seoksen tein siten, että laitoin 20 litraan kuumaa vettä kilon kidesoodaa. Pidin seoksen syylarissa (irrotettuna) ja jäähdytyskanavissa hautumassa parisen tuntia, jonka jälkeen huuhtelin huolellisesti.

Uushankintaosina jouduin hankkimaan takavalot. Alkuperäisiä Valmetin valoja en löytänyt mistään, mutta lähinnä olevat tilasin Olssons i Ellös AB:ltä Ruotsista (50 €).

Traktorista puuttui vaihdekepin nuppi, joka löytyikin kätevästi Vanhat Valmetit shopista. Kammelle tein oman kiinnitystelineen vasempaan takalokasuojaan ja samaan yhteyteen sijoitin myös juomapullotelineen.

Lisäksi satuin onnenkantamoisena saamaan melko harvoin enää myynnissä esiintyvän isomman 1:16 pienoismallin. Sain selville, että kyseisen mallin tuotanto oli lopetettu ja liikkeellä on pienestä sarjasta enää ykköskappaleita, joskus melko korkeaan hintaan. Siitä piti tietenkin tehdä juuri samanlainen kuin omani. Näyttökone piti poistaa ja tehdä hihnapyörä kotelointeen. Vihreällä nurmimattolla kakkukuvun alla malli säilyy kätevästi pölyttömänä!

Ajallisesti edellä mainitut kunnostustyöt sain tehtyä toukokuun loppuun mennessä. Kesäkuu ja heinäkuun alku menivät rakennusprojektin ja mökkeilyn merkeissä, mikä olikin malien kuivumisen kannalta hyvä asia. Heinäkuun lopulla sitten aloitin kasaamisen ja nesteitten laiton. Sopivaa öljynsuodatinta löytyy useilta myyjiltä ja öljynä käytin kaikissa soveltuvissa paikoissa Wiiman Universal MP

Pienoismalli

10W-30 öljyä. Nostolaitteen öljymäärän selvälle saaminen tuotti hieman päänvaivaa, sillä sitä ei omista ohjekirjoistani löytynyt, kuten ei myöskään keskustelupalstoilta. Koetuselostuksesta kuitenkin ilokseni löysin öljymäärän, joka on siis kolme (3) litraa. Polttoaineeksi sitten 98-oktaanista bensaa ja sekaan tarpeellinen määrä lyijynkorviketta. Jäähdytysnesteeksi käytin Motox Classicia sopivassa suhteessa. Mielenkiintoinen detalji alkuperäisestä käyttöohjeesta: Jäähdytysjärjestelmä täytetään mielellään sadevedellä!

Kasaamisessa ja loppuviimeistelyssä meni parit viikonloput ja arki-illat. Kaikki letkut vaihdoin uusiin ja siistin sähköjohdotuksia nippusitein, maalauksin ja kutistesukin. Uusi Valmet Tourulan tehdas -tarra konepellin sivuilla viimeisteli muuten valmiin toteutuksen. Alkuperäisen oloisia uustuotantotarroja on saatavissa useista paikoista.

Pitäähän sitä toki traktorissa myös työkoineita olla. Kunnostamani peräkärryn lisäksi minulla oli ennestään joustopiikkiäes ja naa-

purilta sain ilmaiseksi vanhan perälanan sekä rullaaäkeen. Niiden kunnostaminen onkin sitten seuraava projektini.

Omasta mielestäni tämä projekti onnistui kaikin puolin hyvin ja lopputulos oli juuri se mitä halusin. Korona-ajan kokoontumism. rajoitusten aikana projekti vei ajatukset muualle ja antoi mahdollisuuden puuhastella mielenkiintoisten asioiden parissa turvallisesti kotioiloissa.

Hannu Heiskanen
Nostalgiaharrastaja
Kotka

Projekti käynnissä.

Netin uusista sukupuupalveluista

Sukuseuramme 60-vuotisen taipaleen aikana on jäsenlehdissä useaan otteeseen kerrottu, miten sukututkimuslähteitä käytetään. On käyty läpi rippi- ja lastenkirjoja, selattu syntyneiden ja kastettujen luetteloita – yleensäkin perehdytty kirkolliseen asiakirja-aineistoon. Sukututkimus on näyttänyt viime vuosina huomattavasti helpottuneen, kun tuota aineistoa on digitoitu ja saatettu verkossa kaiken kansan ulottuville. Joskus kuitenkin tuntuu, että näennäinen helppous vie tutkijan mennessään. Kimurantissa tilanteessa on kiusaus hypätä sieltä, missä aita on matalin.

Yleisin Suomessa käytetty sukupuuhjelma on *Sukujutut*. Se on myös useimpien seuramme sukututkijoiden käytössä. Se on siitä turvallinen, että se toimii jokaisen omalla koneella eivätkä sen sisältämät tiedot ole muiden kuin käyttäjän hallussa.

Myös uusi *Omat Juuret* -verkkopalvelu on mahdollista rajata vain omaan käyttöön. Sukupuita laaditaan nykyisin enenevässä määrin ”verkkoon”, jossa kuka tahansa voi niitä katsella – joissakin jopa muokata. *MyHeritage* ja *Geni* mainostavat herkeämättä omia sukupuuhjelmiaan, joten on aihetta tutustua niihin tarkemmin.

MyHeritage

Wikipedian mukaan MyHeritage on israelilainen netissä ja mobiilina toimiva sukututkimuspalvelu. Käyttäjät voivat luoda sukupuita, ladata ja selata valokuvia sekä tehdä hakuja 9 miljardista historiallisesta tiedosta. Vuodesta 2018 lähtien palvelulla on ollut 42 kielen tuki ja sillä on n. 92 miljoonaa käyttäjää sekä miljoonia sukupuita eri puolilla maailmaa.

”Sukusi tarina alkaa sukupuustasi ja MyHeritagessa sen tekeminen on helppoa. Aloita itsestäsi ja lisää nimiä, päivämääriä, kuvia

ja tarinoita sukulaisistasi. Jaa sitten uusi puusi sukusi kanssa.”

Suosituin ohjelman tarjoamista palveluista on DNA-testin teettäminen. Kotiin tilattavan testauspaketin mukaan saadaan näytteenotto-puikot, joilla näyte pyyhkäistään posken sisäpinnasta. Vastauksena saadaan DNA-osumia – sukulaisten nimiä ja läheisyysarvioita sekä arvio omasta etnisyytaustasta. Testin perushinta on 79 €. Ajoittain on todella edullisia tarjouksia. Perushinnalla voi ohjelmaan tehdä enintään 200 henkilön sukupuun ja tutkia osumia päällisin puolin. Tarkempaa tutkimista varten on maksettava lisää. Maksujen osalta on oltava tarkkana, jotta ei joudu kierteeseen, jossa yritys laskuttaa jatkuvasti vuosittain käyttäjän luottokorttia.

Viime vuonna julkaistiin myös terveystesti, jonka avulla saa tietoa siitä, kuinka geenit voivat vaikuttaa terveyteen. Tulokset sisältävät raportteja, joista näkee riskin sairastua perinnölliseen tautiin tai toimia sen kantajana. Terveystestin hinta on noin 200 €.

MyHeritage Education tarjoaa suomenkielisiä artikkeleita, ohjevideoita ja webinareja kaiken kansan katsottaviksi – ja aivan ilmaiseksi. Kannattaa tutustua!

Omasta lähisuvustani teetetty perustesti kertoi testattavan olevan 100% suomalainen! DNA-osumia löytyi yli 46 000. Mitä isompi ”jaettu DNA” –arvo on, sitä läheisempi sukulainen. Vain yksi osuma noista kymmenistä tuhansista oli riittävän mielenkiintoinen lähempää tarkastelua varten.

Geni

Geni-palvelu luotiin Kaliforniassa vuonna 2007. Tarkoitus oli rakentaa maailmanlaajuinen sukupuu, jota käyttäjät voivat yhdessä täydentää.

Geni löytyy osoitteesta www.geni.com. Se on nykyisin osa MyHeritagea. Ilmoituksensa mukaan Genillä on tietokannassa yli 100 miljoonaa käyttäjää ja heidän esivanhempiansa. Sivusto tarjoaa sekä ilmaisia että maksullisia käyttöliittymiä. Geni.Basic on ohjelman ilmainen versio, joka riittää vallan hyvin tavalliselle käyttäjälle.

Genin sukupuusta pystyy hakemaan henkilöitä kirjautumatta sisään. Jatkotoimenpiteitä varten rekisteröityminen on kuitenkin välttämätöntä. Ohjelmaan annetaan nimitiedot ja sähköpostiosoite sekä sen jälkeen itse laadittu salasana. Sukupuuhun viedyt edesmenneiden henkilöiden tiedot ovat yleensä julkisia, jotta puun idea toteutuu ja toiset käyttäjät hyötyvät siitä. Elossa olevat henkilöt merkitään yksityisiksi, jolloin heidän tietojaan ei kuka vaan pääse katsomaan.

Yksi Genin hyvistä puolista ovat erilaiset projektit. Ne ovat tavallaan keskusteluryhmiä, joissa tietyn alueen tai muun yhteisen mielenkiinnon omaavat ihmiset voivat pohtia yhteisiä ongelmia ja löytää niihin ratkaisuja. Paikkakuntaprojekteihin kannattaa aina liittyä sen mukaan, miltä seuduilta omat tutkimuksen kohteet ovat kotoisin. Lisäksi on lukuisa joukko erityisprojekteja, kuten ammattikunta- ja sukunimiprojektit.

Geni on laajuudessaan todella hyödyllinen sukututkijalle. Sieltä saattaa löytää kauan kadoksissa olleen sukulaisen ja voi ottaa häneen yhteyden sähköpostitse.

Omat Juuret

Suomen Sukututkimusseuran uusi syksyllä 2019 avattu sähköinen verkkopalvelu tarjoaa väylän sukuhistorian ja paikallishistorian tutkimukseen ja esittämiseen. Jokainen voi synnyttää omannäköisensä ja ajan oloon täydentyvän ja muuttuvan sähköisen kokonaisuuden omista juuristaan.

Ohjelma on yksinkertainen ja ilmainen, se

ei vaadi mitään ennakkotietoja tai -osaamista. Ohjelma koostuu kolmenlaisista sivuista; henkilöt, paikat ja yhteisöt. Henkilöt yhdistyvät paikkoihin ja yhteisöihin. Näin esimerkiksi paikallishistorian tutkiminen tulee entistä mielenkiintoisemmaksi. Jokaiselle henkilölle, yhteisölle ja paikalle voi itse kirjoittaa tarinaa lähdeviitteineen.

Seura on julkaissut useita youtube-videoita, joiden avulla on helppo päästä sisälle ohjelman tarjoamiin mahdollisuuksiin.

Luotettavuus

Entä ovatko näiden sukupuiden tiedot oikeita? Voiko niihin luottaa? Kokemukseni mukaan Genin luotettavuus on huomattavasti heikompi, kuin esimerkiksi Suomen Sukututkimusseuran Hiski-tietokannan. Pääosa tiedoista on oikein, mutta jos niitä on kopioitu esimerkiksi sukukirjoista tai muista sukupuista, saattavat virheet toistua. Virhe voi tietysti olla jo alkuperäisessä kirkonkirjassa tai sen tulkinnessa.

Koskaan ei voi riittävästi korostaa sitä, että kukin tieto on tarkistettava alkuperäisestä asiakirjasta. Lähdetietojen merkintä on myös sangen usein puutteellista. HisKistä on sanottu, että se on ”hyvä renki, mutta huono isäntä”! Sama pätee näihinkin netin sukupuupalveluihin.

Kaija Heiskanen

Hannu Heiskasen jo vuodesta 2005 jatkunut fiktiivinen jatkokertomus muinaisista Tuusniemen Heiskasista, jossa on kuitenkin ”tottuutta sitteeks”. Tarinassa esiintyvät henkilöt ja paikat ovat pääosin autenttisia ja erinäisiin tutkittuihin lähteisiin perustuvia.

Tapahtui edellisessä jaksossa:

Heiskalan isännän Pekan velipuoli Matti oli tullut miehen ikään ja tämän äiti Reetta painosti Pekkaa pestaamaan Matin ihan oikeaksi rengiksi taloon. Pitkin hampain Pekka suostuiikin lopulta asiaan. Samoihin aikoihin taloon tupsahti kulkumies, joka osoittautui kaukaiseksi sukulaismieheksi, joka oli aikoinaan asustellut Heiskalan torpassa. Kulkumies kuuli äitinsä kuolleen lähiaikoina, muttei ollut asiasta moksiskaan. Kertoili vaan matkelluksestaan pitkin maita ja mantuja, suurimpana uutisaiheenaan Turun palo, jota oli ollut todistamassa paikan päällä.

Piian vikittely

Talollinen Pekka Heiskanen käyttäytyi nimensä mukaisesti, kuin Heiskari (komeasti, pöyhkeilevästi, keikkuillen ja pitämällä melua itsestään). Keväällä 1828 hän osti itselleen kalliin metsästyspyssyn ja palkkasi syksyllä Honkalaan piiaksi torppari Pekka Kolarin 19-vuotiaan tyttären Anna-Marian.

- *Katobhan Masu ko o' kommee tussarj. Tällä ku ampuva porraattaa, nii joha rupes sualista irtoomaa*, posusi Peku kovaäänisesti uutta pysyään rengilleen Heiskas Matille esitellen.

- *Niimpää näkkeyy olova*, totesi tähän väheleisesti velipuolensa kerskailuun kyllästynyt hilaisen oloinen Matti.

Pekalla, joka oli Mattia 13 vuotta vanhempi, oli kolme elossa olevaa lasta vaimonsa Annan kanssa. Lisäksi hänellä oli poikamiesakuinen äpäryttö Happosen piian kanssa. Pekan ja Annan vanhin lapsi Petteri oli jo kahdeksanvuotias, Erkki viiden ja Leena kolmen vanha.

Vermin oloinen Pekka iski oitis silmänsä verevännöloiseen uuteen piikatyttyöön An-

na-Mariaan, mutta päättäväisesti tämä torjui isännän lähentely-yritykset. Myös Pekan hie-man uskonnolliseksi vanhemmiten muuttunut äitipuoli Reetta huomasi poikapuolensa muuttuneen käytöksen piian tultua taloon ja torui tätä voimakkaasti:

- *Elä sinä naenut mies himmohe vieraesta libhoo. Se se o' kuule poeka sitä belemasyntiä, jottas tiiät!*

Tähän Pekka vastasi yhtä topakasti:

- *Sinnäe butale out paras jämentämmää. Itebän vokottelit ukon ja tulit aekannaa reittä myöten talloon.*

- *Eepää myö oltu issäis kanssa kumpkekaa nemişsa ku yhytettii tosemmo. Ja hyvinhä sitä keskenää pärjäeltiin. Koettasit sitä sinnäe vua tyytyä ommaa vaemoos, se o' kuule oekeen hövelj immeinen*, sanaili Reetta auttamishaluisena.

Tämä jutustelu ei lopettanut Pekan liehittelyä Anna-Marian ympärillä. Talossa olleen piian osalta tilanne oli hankala, sillä siihen aikaan isäntä oli talon ylin herra, eikä hänen käyttäytymistään naisväki saanut arvostella. Pekan vaimo Anna tyytyi vaieten osaansa, mutta purki pahan mielensä itkeskelemällä lehmän kylkeen yksin lypsyllä ollessaan.

Rokuan torpan erämaamaisema Heinämäki, Lapinlahti. Kuva: Ivar Aleksander Ekström, Valokuvaajat 1922, Varkauden museot.

- *Kyllä sattuu melekone riäbkä mulle ukoks. Ee siitä oesj uskonna minkälaeseks vermiks se alako,* hän tuskitteli itseks.

Piika Anna-Marian asema oli siis äärimmäisen kiusallinen, sillä isännälle tuli olla mieliksi jos työpaikkansa meinasi säilyttää. Silti hän ei haluaisi mennä missään nimessä pidemmälle suhteessaan Pekan kanssa. Anna-Maria katuikin kun oli ottanut syksyllä pestin taloon vaihdettuaan palveluspaikkaa. Kesken vuoden palveluspaikan vaihtaminen olisi lähes mahdotonta.

- *Pittii sattuva poklomi ja antoo sen polleen ukon yljpubuttua minut polloesen vuojeks tänne possakkaan,* hän tuumiskeli itseks.

Matti seurasi kolmiodraamaa sivusta ja inhosi äärettömästi Pekan pöyhkeilevää ja röyhkeää käyttäytymistä.

- *On taenu veljpoejalle nousta kusj piähän ku isännäks talloom piäs,* hän tuumaili äidilleen heidän ollessa kahdestaan palvelusväen tuvan puolella eräänä marraskuun alkupäivänä.

Juuri silloin tuvan oveen koputettiin arasti ja sisään astui itkettyneen oloinen Anna-Ma-

ria piika tukka sotkuisena ja heinänkorsia roikkuen.

- *Mistees se nyt kivistööp tyttöraokka?* Reetta kysäisi hätäntyneenä piialta.

Myös Matti huolestui, sillä hän ei ollut nähnyt koskaan kenenkään olevan noin kiihtyneessä ja ahdinkoisessa mielentilassa.

- *Nyt se belevetih humu käv minnuu käsiks ja paeno heinäkassaan navetan ylisillä. Just ja just piäsin pakeroon,* Anna tihrusteli tupaan tullessaan.

- *Voe ku tämä synninteko loppusj ja piäsisim minnä raokkarukka kunniallissii naemissii. Vaekka kukapa minusta piikatytör rupukasta akakseev välittäes otoo.*

Silloin Matilla välähti, ettei parempaa tilaisuutta eukonottoon saattaisi tarjoutua kuin tämä. Hän oli kyllä salaa tuttierannut Anna-Marian rohnakoita talousihmisen otteita ja arvosti suuresti tämän siveellisyyttä ja uskollisuutta. Hän päätti pelastaa Annan velipuolensa mielivallalta ja saada samalla itselleen elämänkumppanin.

- *Minä poeka sitä välittäesin, jos vuan ite tabot alakoo hemestiks ja issäes suostuu,* Matti sanaili

ujon lyhyesti Anna-Marialle.

Matin sanat pamahtivat valtaisan moukarin lailla pöytään. Tilanne oli outo ja tuvasa vallitsi hetken aavemainen hiljaisuus, sillä kaikki pidättelivät hengitystään. Siitä, mitä Anna-Maria vastaisi tähän salamannopeasti esille tulleeeseen ehdotukseen, riippui monen ihmisen tuleva kohtalo. Anna-Maria ei ollut koskaan aiemmin edes ajatellut Mattia sulhasmieheksi itselleen. Tämä kun oli sellainen tuppana, joka tykkäsi puuhailla paljon omissa oloissaan ja oli niin nuuka, ettei edes pyhäpukua ollut raatsinut hankkia. Anna-Marian elämäntilanne oli ajautunut kuitenkin niin pahaan umpikujaan viriilin isännän takia, että jokainen ehdotus, jolla tilanteesta päästäisiin kuiville tuli harkita tarkkaan.

- *Tabohham minä ja alannii jo tuntee selevee tykövetoo. Männäännii het huomenna kysymään mejjän ukolta naemaluppoo.* vastasi Anna-Maria tomerasti.

- *No mikäettei,* vastasi Matti lyhyesti ja selvästi mielissään tulevan vaimonsa päätöksensä.

Varmuuden vuoksi Anna-Maria nukkui seuraavan yön palvelusväen tuvassa ja aamulla navettaan hänen mukaansa lypsylle läksi esiliinaksi Reetta. Sillä välin Matti väänteli naulasta säpin ja laittoi sen Annan porstuvan-peräkammarin oven sisäpuolelle.

- *Suappaan tyttö olla raahassa nii kaavan ko papin uamen o' kuultu,* hän tuumaili säppiä asentaessaan.

Naimalupa saatiin Anna-Marian lupsakkaalta isäukolta Kolarin Pekulta helposti, sillä naapurissa asuessaan hän oli huomannut Heiskasen Matin tolokun mieheksi.

- *Kovasti vuan pötkyonnee teille. Myötäjäesiä mulla ee ou antoo muuta ku lämmintä kättä, ku ite oin vuan tämmönen kööhä torpparir rutjake,* hän sainaili hyväksyvästi tuorelle vävykokelaalleen.

- *Mitteepä nuista, mulla o' jonniiuverran posassa vyllinkii ja ku vielä jokusija vuosija paenetaa hommia ybessä, voetaes ruveta tiijustelemaa torpan*

paekkoo, Matti kertoili tulevaisuuden suunnitelmiaan appiukolleen.

- *Tuo se onnii oekeeta miehem pubetta, tuommosesta iäntelystä minä tykkeen,* vastaili vanha korvenkääntäjä.

Kolareilta tultuaan Matti ja Anna-Maria kertoivat talon välle menneensä kihloihin. Pekka-veljen suu lokahti auki, ja kerrankin hän meni täysin sanattomaksi. Hetkellisestä hämäännyksestään selvittyään hän läksi ovet paukkuen ulos tuvasta jupisten itsekseen:

- *Nyt se perkelleen velipuolj mänj tekemää viimeste tekosesa, suatanan pilluvaras!*

Pekan vaimo Anna itki salassa ilon kyyneleitä, näinkö onnellisesti kuitenkin ratkesi häntä ja monia muitakin piinaava ongelma.

- *Keittee turraatettaampas oekee kihlaeskahvit, tulukooppa isäntäe tae olokooppa tulematta jublapöötään,* hän päätti topakasti.

Eipähän isäntää kahvipöydässä näkynyt, ei näkynyt koko iltana pihapiirissä. Minne lie mennyt loukkauksen haavojaan nuolemaan.

Kuinka tuoreen kihlaparin yhteinen elämäntaival pääsee alkuun? Mitä tekee nolattu ja katkera velipuoli Heiskas Peku? Sen saat tietää seuraavassa numerossa...

MURRESANOJEN SELVENNÖKSIÄ:

Tussari	Lyhyt, isokaliiperinen metsästyskivääri
Posuta	Puhua kovaäänisesti, keskustella äänekkäästi
Vermi	Pahankurinen, ilkeä, juonikas
Helemasynti	Miehen sukupuolivietti, mieliteko naisväkeen
Hutale	Kevytkenkäinen, jonneinjoutava ihminen
Jämentää	Vakuutella, uskotella, muistutella
Vokotella	Houkutella, vikitellä, viekoitella
Hövelj	Antelias, kohtelias
Riähkä	Tottelematon, pahankurinen, ilkikurinen, ilkeä
Vermi	Pahankurinen, ilkeä, juonikas
Raakkarukka	Pieni, säälittävä olento
Poklomi	Vahinko, erehdys
Pollee	Pöyhkeä, ylpistelevä, rehentelevä
Possakka	Talon alustalaisten sopimuksen mukaiset työt
Kivistää	Kiikastaa, kiukuttaa, kismittää, sapettaa, harmittaa, kenkuttaa
Rupukka	Pieni, sairas tai muuten vähäpätöinen ihminen
Tuttierata	Tutkia, tutkailla tarkastaa
Rohnakka	Ripeä (työntekijästä)
Hemesti	Seurustelukumppani
Tuppana	Sulkeutunut, puhumaton (yksinkertainen) ihminen
Tyköveto	Vetää puoleensa
Lupsakka	Leppoisa ja hyväntuulinen
Tolokun ukko	Ymmärtävä, järkevä, harkintakykyinen mieshenkilö
Pötkyonni	Pysyvä onni, jatkuva myötäkäyminen ja menestys
Rutjake	Laiska, huonotapainen (vähättelevä ilmaus)
Posa	Kukkaro, lompakko
Vyllinki	Täyte, tässä tapauksessa raha
Iännellä	Puhua, sanoa, kertoa, haastaa
Turrauttaa	Tehdä jotain (kätevästi, näppärästi)

Syvyudet - menneisyyden kohinaa minussa

Anne-Mari Heiskanen kirjoitti Heiskaset-lehteen kaksi mielenkiintoista tarinaa isoisänsä Emil Heiskasen etsinnästä (*Tie menneeseen – isäni sukujen historiaa, Heiskaset 1/2020 ja 2-3/2020*).

Tarinoissa hän kertoi, kuinka hän etsi ja löysi isoisänsä ja kokonaisen sukuhistorian tämän ympäriltä. Nyt Anne-Mari Heiskasen taidenäyttely Imatran taidemuseossa heijastelee samaa tarinaa. Hän kertoo näyttelynsä taustasta seuraavasti:

”Arkistosta, menneisyyden syvyyksistä löysin kadonneen isoisäni Emilin perheineen. Sota- ja evakkoajan elämä Karjalassa avautui sukuni vanhempien kertomuksissa. Menetykset, selviytyminen ja ponnistelut konkretisoituivat.”

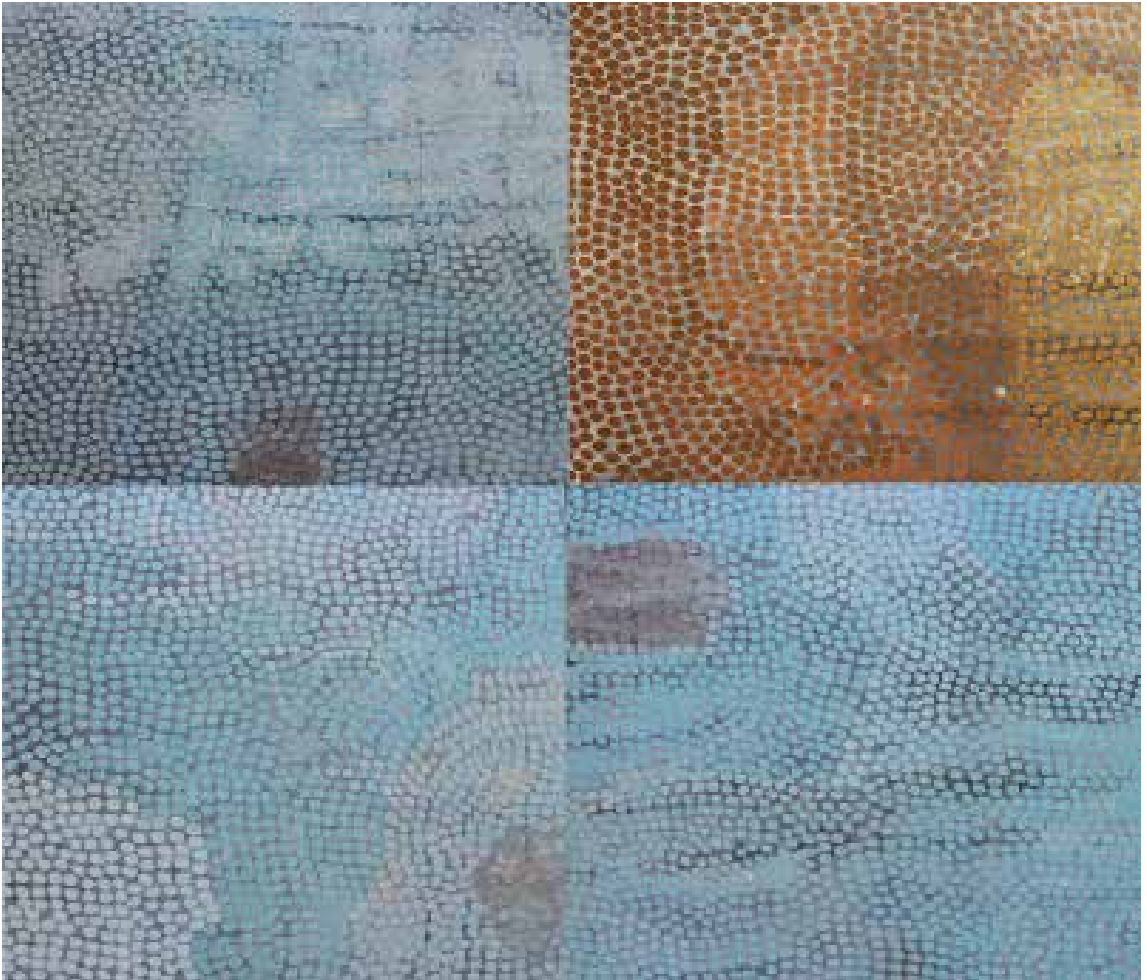
”Maalasin ajan häivyttämää sukupolvien ketjua, tietoisuutta ja tietämättömyyttä. Yritin ymmärtää ja tuntea tuntematonta. Ajan syvyyksistä löysin ihmeellisiä tarinoita Jäämeren rannan suomalaisista, merikalastajista ja

Stalinin vainoista. Maalasin mielen pimeyttä, pelkoa ja kipua, maalasin hiljaisuutta ja tyhjiä aukkoja. Maalasin kimmeltäviä toivon hetkiä ja ajan liikettä, tietoisuuden kohinaa minussa.”

”Värini kumpuavat kasvu- ja asuinympäristöstäni Saimaan äärellä. Vesi ja taivas - pohjoinen kylmä valo. Taiteeni ytimessä on pohdinta siitä, mitä on olla ihminen tai vain olemisen ihmettely. Taiteeni visuaalisuus koostuu maisemallisista elementeistä, mutta kallistuen abstraktioksi. Näyttelyn teokset ovat uusimmista maalaussarjoista Menneisyyden kohinaa, Syvyudet ja Missä lentävät paratiisilinnut. Sarjan teokset ovat akryyli ja öljyvärimaalauksia kankaalle. Esillä on myös kollaaseja pleksille sukujeni vanhoista valokuvista.”

Anne-Mari Heiskanen lähettää kiitokset Heiskasten sukuseuralle ja erityisesti Kaija Heiskaselle Kuopioon ja Helena Palosaarelle Kuusamoon.

**Anne-Mari Heiskanen: Syvyydet - menneisyyden kohinaa minussa,
Imatran Taidemuseo, 20.11.-11.12.2020**

Teokset alkaen vieriseltä sivulta ylhäältä:

Syvyydet 11., akryyli kankaalle, 110x220cm, 2019-2020.

Viereinen sivu alhaalla:

Oli kesäpäivä kaunis - taivas pilvetön, öljyväri kankaalle, 100x300cm, 2019-2020.

Tämä sivu ylhäällä:

Menneisyyden kohinaa - Taloni neljä huonetta, akryyli kankaalle, 200x200cm, 2019-2020.

Alla: *Menneisyyden kohinaa - Unelma Jäämerestä*, akryyli kankaalle 160x300cm, 2019-2020.

Heiskasten sukuseuran 60-vuotisjuhlat ensi kesänä

Koronavirustilanteen aiheuttaman poikkeustilan ja seuranneen epävarmuuden vuoksi sukuseuran hallitus päätti jo maaliskuussa siirtää sukuseuran 60-vuotisjuhlat vuodelle eteenpäin.

Juhlat on tarkoitus pitää 10.-11.7.2021 Hotel & SpaResort Järvisydämessä. Sukuseuran hallitus seuraa korona-epidemian kehittymistä ja viranomaisien antamia ohjeita tällaisten tilaisuuksien järjestämisestä.

Palaamme 60-vuotisjuhlien järjestämiseen ja niiden toteutuessa myös tarkempaan ohjelmaan kevään Heiskaset-lehdessä, sukuseuran kotisivuilla sekä Facebook-ryhmässä. Toivottavasti pääsemme juhlimaan vuonna 2021!

Perttu Kähäri
Varapuheenjohtaja

Mikko Heiskanen

ylennetty kenraalimajuriksi itsenäisyyspäivänä

Tasavallan presidentti on itsenäisyyspäivänä 6. joulukuuta 2020 ylentänyt prikaatikenraali Mikko Heiskasen kenraalimajuriksi. Kenraalimajuri Mikko Heiskanen on toiminut Pääesikunnan johtamisjärjestelmäpäällikkönä vuodesta 2016.

Sukuseura onnittelee Mikko Heiskasta!

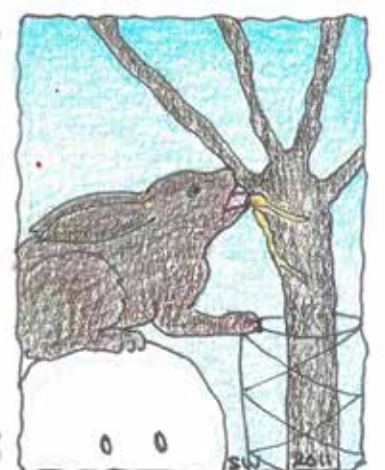

Kuva: Puolustusvoimat

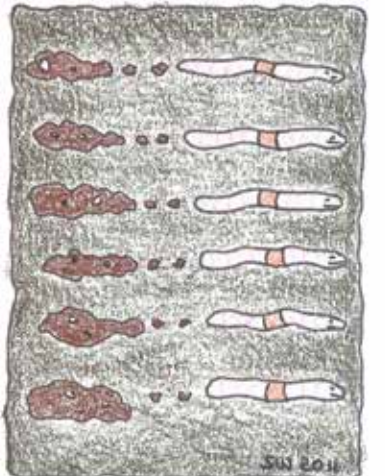
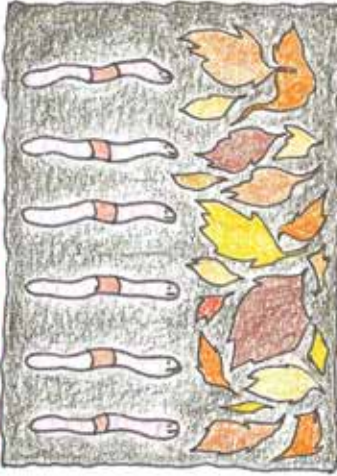
Касуниһи

Касуниһи

Касуниһи

Sarjakuvat: Susan Wilander

Heiskasten sukuseura

Heiskasten sukuseura on perustettu vuonna 1960 ja kuuluu maamme vanhimpiin sukuseuroihin. Sukuseuran tarkoituksena on selvittää Heiskasten suvun ja sen eri sukuhaarojen vaihteita ja historiaa, vaalia niihin liittyviä perinteitä ja edistää yhteenkuuluvuuden tunnetta suvun jäsenten keskuudessa sekä tehdä sukuseura- ja sukututkimustyötä tunnetuksi ja muutenkin edistää kotiseututyötä. Sukuseura järjestää sukukokouksia ja retkiä, suorittaa ja tukee sukututkimusta, kerää ja arkistoi sukua koskevaa tietoutta sekä jakaa tutkimus- ja perinnetietoa tämän lehden ja muiden julkaisujen avulla.

Sukuseuran varsinaiseksi jäseneksi voidaan hyväksyä jokainen 15 vuotta täyttänyt henkilö, joka isän tai äidin puolelta on sukuun kuuluva tai tämän puoliso. Kannatusjäseneksi voidaan hyväksyä yksityinen henkilö tai oikeuskelpoinen yhteisö, joka haluaa tukea seuran tarkoitusta ja toimintaa.

Heiskasten Sukuseura ry:n hallitus 2019-21

Hannu Heiskanen 0500 267 422
hannu.h.heiskanen@kesko.fi
Puheenjohtaja, Sukututkimusvastaava

Perttu Kähäri 040 774 8794
perttu.kahari@aalto.fi
Varapuheenjohtaja, Päätoimittaja

Paula Erama-Kuosmanen 040 415 7018
paula.eramakuosmanen@gmail.com
Myyntivastaava

Voitto Heiskanen 040 594 1486 Jäsenasiat:
heiskaset.sukuseura@gmail.com
Jäsenrekisterinhoitaja, Kirjasto- ja arkistovastaava

Liisa Heiskanen 040 709 1345
liisasiil@gmail.com
Sihteeri, Facebook- & somevastaava, Kotisivuvastaava

Aino Laakso 040 151 6969
ainolaakso@outlook.com
Jäsenhankintavastaava

Tapani Pakarinen 0400 316 615
tapanijou.pakarinen@gmail.com
Markkinointi- ja hankintavastaava

Tiina Reijonen 050 347 7207
kesapaivanhattu@gmail.com
Sukujuhlien yhteyshenkilö

Orvokki Weckström
09 8796 119, 050 300 1602
orvokki.weckstrom@suomi24.fi
Perinnetietovastaava

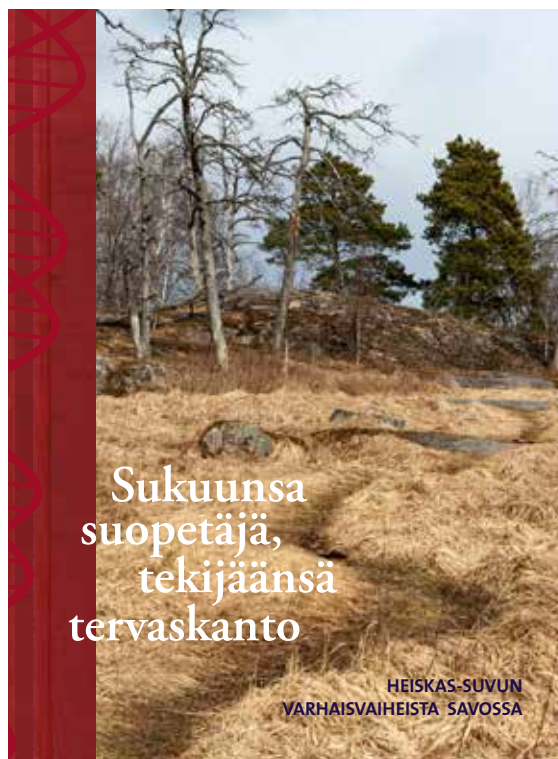
Heiskasten sukuseuran pankkiyhteys Danske Bank FI13 8000 1100 7754 45
Seuran kotisivut <http://heiskasten.sukuseura.fi>

MUISTA SUKULAISTASI SUKULAHJALLA!

Heiskasten Sukuseuran 60 vuotta - uusi historiikki nyt saatavilla

Historiikki täydentää Heiskasten Sukuseura 50 vuotta -teosta tuoden siihen mukanaan sukuseuran tapahtumat 2010-luvulla.

HINTA 9 €.

Sukuunsa suopetäjä, tekijäänsä tervaskanto

Uusi kirja tuo Heiskaset yhteen yhdistämällä DNA-tutkimuksen tulokset aiempaan sukututkimukseen.

HINTA 19 €.

Ostamalla sukutuotteita tuet Heiskasten sukuseuran työtä!

HEISKAS-LUKEMISTA TALVEKSI!

Nämä kirjat kuuluvat jokaisen Heiskasen kirjahyllyyn!

**NYT KUMMATKIN
YHTEISHINTAAN 25 €
+ KAUPAN PÄÄLLE
HEISKASTEN SUKUSEURAN
50 VUOTTA -TEOS!**

TILAA HELPOSTI! Myyntivastaava Paula Erama-Kuosmanen 040-415 7018 / paula.eramakuosmanen@gmail.com. Tilaukset toimitetaan postitse, hintoihin lisätään postikulut ja mahdolliset pakkauskulut.

Hyvää Joulua
&
Onnellista Uutta Vuotta 2021!

Kuva: Susan Wilander